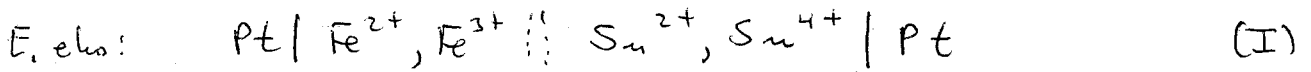
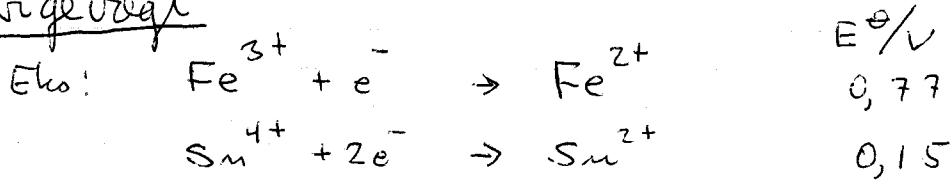

Ligevægt

$$E = E_p - E_v = (0,15 - \frac{N}{2} \log \frac{a(\text{Sn}^{2+})}{a(\text{Sn}^{4+})}) - (0,77 - \frac{N}{1} \log \frac{a(\text{Fe}^{2+})}{a(\text{Fe}^{3+})})$$

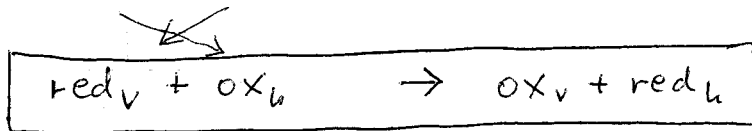
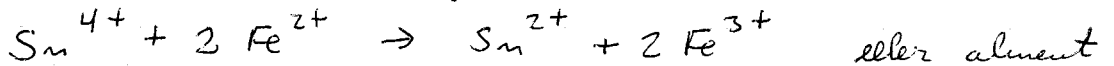
Nu er $\log x = \frac{1}{2} \log x^2$ så vi kan skaffe fælles elektroner ($z=2$) i begge udtryk og få

$$E = (0,15 - 0,77) - \frac{N}{2} \log \left(\frac{a(\text{Sn}^{2+})}{a(\text{Sn}^{4+})} \frac{a(\text{Fe}^{3+})^2}{a(\text{Fe}^{2+})^2} \right)$$

der er af den generelle form

$$E = E^\ominus - \frac{N}{z} \log Q$$

hvor Q er massevirkningsbrøken for reaktionen

der kaldes den definitionsmæssige celleproces hørende til det valgte elementkema (I).

Ved ligevægt haves $E = 0$ og dermed

$$0 = (E_p^\ominus - E_v^\ominus) - \frac{N}{z} \log K$$

der $\log K = \frac{z(E_p^\ominus - E_v^\ominus)}{N} = \frac{2 \cdot (0,15 - 0,77)}{0,05915} = -20,96$

og dermed $K = 1,1 \times 10^{-21}$

Celleprocessen her er altså meget lidt forskudt mod højre, den naturlige proces (kortslutning af elektroderne) betyder her, at den valgte proces foreløber mod venstre.

Udledning af Nernst-ligningen

Det maksimalt opnåelige nyttearbejde er ladning $\times$ potentialforskkel,

$$(-W_a')_{\max} = z F E$$

men vi har også $(-W_a')_{\max} = -\Delta G$ og dermed

$$\boxed{z F E = -\Delta G} \quad (\text{I})$$

Heraf får

$$E = \frac{-\Delta G}{z F} = \frac{-(\Delta G^\circ + RT \ln Q)}{z F}$$

$$= E^\circ - \frac{N}{z} \log Q \quad (\text{Nernst lign.})$$

hvor vi har brugt $\ln x = \ln 10 \log x \sim 2,303 \log x$

$$\text{med resultatet } N = \frac{RT \ln 10}{F} = 0,05915 \text{ V (25}^\circ\text{C)}$$

Hvis ΔG for celleprocessen er negativ, er processen naturlig. Af (I) følger da at $E > 0$ er kriteriet for en naturlig proces. Beregner vi $E < 0$, er den naturlige proces den omvendte af den definitionsmæssige celleproces.

For E° finder vi

$$E^\circ = -\frac{\Delta G^\circ}{z F} = -\frac{\mu^\circ(\text{Sn}^{2+}) + z\mu^\circ(\text{Fe}^{3+}) - \mu^\circ(\text{Sn}^{4+}) - z\mu^\circ(\text{Fe}^{2+})}{z F}$$

$$= \left(\frac{\mu^\circ(\text{Sn}^{2+}) - \mu^\circ(\text{Sn}^{4+})}{-z F} \right) - \frac{z(\mu^\circ(\text{Fe}^{2+}) - \mu^\circ(\text{Fe}^{3+}))}{-z F}$$

$$= E_{\text{Sn}^{2+}/\text{Sn}^{4+}}^\circ - E_{\text{Fe}^{2+}/\text{Fe}^{3+}}^\circ$$

eller i almindelig form

$$E_i^\circ = \frac{\mu_{\text{red}}^\circ - \mu_{\text{ox}}^\circ}{-z_i F}$$

Bemærk, at $\text{Fe}^{3+} - \text{Fe}^{2+}$ systemet blev multipliceret med z for at opnå fælles elektroner, men faktoren udgår igen i E° .

Temperaturafhængighed af E

Denne følger direkte af $z F E = -\Delta G$.

Vi har allerede formler til at beregne $\Delta G(T)$ (ud fra $\Delta H(T)$ og $\Delta S(T)$ beregnet via ΔC_p)

fra $dG = -SdT + VdP$

her vi $\left(\frac{\partial \Delta G}{\partial T}\right)_P = -\Delta S$

og dermed

$$\left(\frac{\partial E}{\partial T}\right)_P = + \frac{\Delta S}{zF}$$

Vi kan også finde

$$\Delta H = \Delta G + T\Delta S = -zFE + zFT\left(\frac{\partial E}{\partial T}\right)_P$$

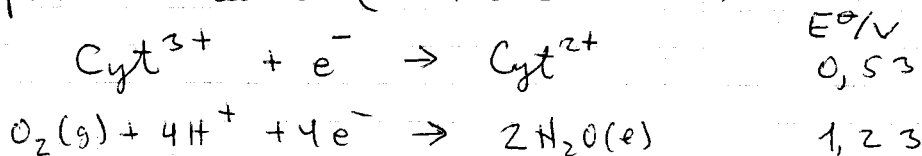
og endelig

$$\Delta C_p = \left(\frac{\partial \Delta H}{\partial T}\right)_P = -zF\frac{\partial E}{\partial T} + zF\frac{\partial E}{\partial T} + zFT\frac{\partial^2 E}{\partial T^2}$$

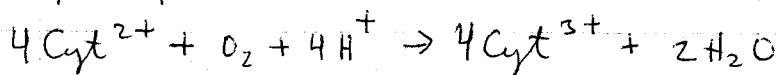
De tre formler for ΔS , ΔH og ΔC_p ud fra $E(T)$ viser, at man kan finde disse termodynamiske funktioner ud fra målinger af E som funktion af T .

Opgaveeksempel:

I respirationskæden (mitochondrier) har man systemerne

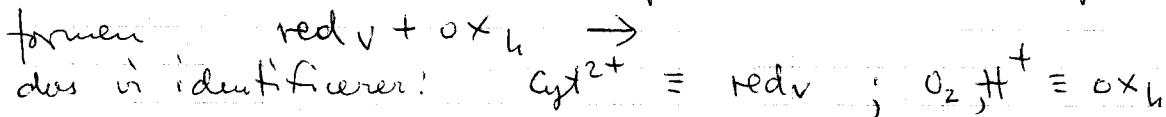

Vi betragter processen

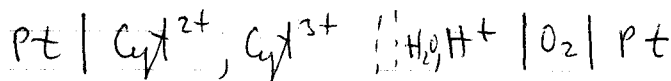

og ønsker ΔG og K .

Først skal processen være den definitionsuæssige celleproces af

dvs vi ser på cellen

og dermed

$$\log K = \frac{4 \cdot (1,23 - 0,53)}{0,05915}$$

ved $25^\circ C$.

$$\Delta G = -zF \left\{ (1,23 - 0,53) - \frac{N}{4} \log \frac{b(\text{Cyt}^{3+})^4 \cdot 1^2}{b(\text{Cyt}^{2+})^4 \cdot P_{\text{O}_2} \cdot b(\text{H}^+)^4} \right\} \cdot b^{\circ 4 P^{\circ}}$$